

پنجشنبه - ۲۹ کانون ثانی ۱۳۲۴

محرطام

MOUHIT
Illustration Hebdomadaire

مؤسسه‌ری : فائز صبری ، عبیداه اسعد

مدیر و سر محرری :

فائز صبری

اداره خانه‌سی :

یکی پوسته خانه آرقه‌سندده اسکی ضابطه سواقعه‌ده
۲ نومرولی دائره مخصوصه‌ده :

شرائط اشترا :

درسمادته‌ده سنه‌لکی ۱۰۸، آتی آیللی
۵۴ غروشدر

آبونه بدلی بوجه یشین استیفا اولنور

نسخه‌سی : ۲ غروش

معاونین تحریریه‌سی :

ملکتیزک وجوددریله افتخار ایتدیکی مشاهیر
محررشدن مرکبدر

شرائط اشترا :

ولایتده سنه‌لکی ۱۲۰، آتی آیللی ۶۵
غروشدر. ممالک اجنیه ایچون سنه‌لک ۲۶،
آتی آیللی ۱۴ فراقدر.

Directeur et rédacteur en chef :

FAIK SABRI BEY

Bureaux : Rue Eski Zapitié, près
la nouvelle poste No. 2
CONSTANTINOPLE

Prix: 2 Piastres

نومرو: ۱۴ هر هفته پنجشنبه کونلری نشر اولنور سیاسی، ادبی، علمی، فلسفی رسمی غزته‌ده جلد: ۱

دولتو نجابانو مجید افندی حضرتلری

S. A. MÉDJID EFFENDI

ابداع غیر وجدانی به دار

— مابعد —

موسو «شایانکس» غیر وجدانی — باشقه بر نقطه نظر دن — عملی بر تقسیمه تابع طوبیور و ایکی به آیریور، لیلی و یقطوی... لیلی اولان قسمیده اوقو زماننده و یا اوقوده اولکی زمانلره عاید اوله رق بر دها انقسامه اوغرا یوره، ایسته بلخسه بواک مصاب اولان «موری» اوبومق ایچین کوزلری قایدینی زمان تشکل ایلین خیالاتی نقید و اهتام ایله ضبط ایشخدر. بو هان داتما بصری اولان خیالاتک دماغه فعالیتده بولونان افکار اوزرینه خصوصی بر تأثیری وارد. بونلر رؤیایه عاید برز رشیدر که جریان فکر زماننده رؤیا طرزنده انکشاف ایدیلیر...

سی وجدانی دماغی رؤیا ایله تادی ایدر، حتی اکل اولونور. و او یایدینی زمان او یایقن مفرکه مک بوله مادینی بر مسئله، بر شعر زخمتمز، دوشونمکسزین آله ایدیلیر.

«کیتزبرغ» ده معلم «بوداق» ک رؤیایه فیزبولوژی به عاید کشفاتی وارد که کنسیدی بالاخره تجربه و اثبات ایشخدر.

رؤیا بعضاً بر اثره مبدأ اولور، بعضاًده اوقوده فکره سنوح ایدر که ترتیب اولونور. وجدانک قوه ادراکیسی او یایدینی وقت رؤیایی، اوروب، چوره دک تصحیح ایلر، اوکا حقیقی قیمت ویرر. و آلا واضح رؤیایه سیله خاص اولان عدم ارتباط دن اون قورتازر... حال بیداریده الهام؛ ابداع فکر به حخته. سند غیر وجدانیک آک رنگین بر شکلیدر. الهام — طرز حادثه — سیر فی المنامه یک زیاده یا قلاشیر... سوراقط، دیده رون، شیللر و بالزافنک بعض غرائب احوال و طبیعتاری بو فکری تقویه ایدر. دوقتور «رهزی» داهیلر که هیسی او یایق خوابیدکاندر دیور...

بونلر اکثریتله دالغین و فکری بر نقطه اوزرینه متعکزدر. سوراقط او «غیر متحرک» کونلر نه دوشونوردی؛ دوشو نیورمیدی، هندستان فقیرلری دوشونورلمی؟

«بهوفن» شایقه سز، الیسه سز بر سر سربکی توقف اولوندوغی وقت عجباً دوشونورمیدی؟ یوقسه بر غشی و انجذاب ایچنده میدی اگر بر سائر فی المنامه کله عجباً بو قدر شدت و قوتله نه دوشوندیکنی بیلیورمیدی؟

یوقسه «بهوفنک» فعالیت دماغیه سی تمامیه غیر وجدانیدی؟

«استوارت میل» منطقی لوندره صواقا لرنده هر کون مأمورینه کیدوب، کلر کن تألیف ایددی. اینانیلیری که بو معروف و مشهور اثر وجدان تام حائده یازمالمش اولسون... دوقتور «شایانکس» استوارت میلده غیر وجدانی اولان شی از دخاملی صواقا لرنده کنسیدی اداره ایدن قوتدره دیور...

بعض یسقولوغرک ظن ایدکانرندن زیاده کورولن بو تعبیراتک تقدیم و تأخیری الهامک طبیعت حقیقیه سی حقنده شهلر تولید ایدر بیور. حتی بونک ایچین بر اثر — صرف دماغی اولسه بیله — تحریر به باشلاندینی زماندن اعتباراً مساعی؛ فکریه مک تمامیه غیر وجدانی قالماسی و بونک ممکن و یا غیر ممکن الماسی تدقیق ایتلیدر.

موزار بر مکتوبنده دیور که:

«غایت آسوده و نشتملی اولدوغم زمانلره بر آرایه سیاحتی و یافنئیس بر طماعی متعاقب بعضاده کیجه او یو یامادیغم وقت ذهنم بر جوق فکرلر سماع اولور، بونلر زهدن کلیر، بیلمیورم؟ هر حاله بنم بر تأثیرم یوق! بن یالکز پکا خوش کلنری عقلمده محافظه ایدر و کندی سسمله ترنم ایدهرم؛ بر دفعه هوایی آله ایدتمی، درحال بر دیکری اوکا انضمام ایلر. اثر بوبور، بن اون داتما ایشیر و تمادیا ایضاح و توسیع ایلرم. تألیف نه قدر اوزون اولورسه اولسون، مفکره مده، صوکرادن تکمیل اولور. بو سانکه شوخ و منور بر رؤیا کیدر، اثرمی یازمه باشلا بجه وظیفه مفکره مده اوکجه تراکم ایدنلری چبقارمقدن عبارت قایلر. اولنری ایشته بو صورتله کاغد اوزرینه تثبیت ایدهرم. ذاتاً هیسی تمامیه یالشدیر. بستهم، اکثریا مطلقاً فکر مده کیلردر، یازارکن ایستر. لسه بنی تصدیق ایتیلنر، بجه اهمیت یوق...» دیمک که موزارده سی تمامیه غیر وجدان.

نیدر، تحریر یالکز بر استنساخدن عبارت قایلور...

مأخذ مزین بر محرر طازم که، دیور، یازدینی شیلری آهنگ خطالری یابرم قودر قو. سیله تصحیح جسات ایدمزدی. تصحیح زماننده کی حالی — دها دوشوروسی بو دور ادراکی — بوس بوتون باشقه اولووردی. ایشیدیک بر سوز، کوردیک بر طور و حرکت، یوله تصادف ایشیدیک تحف بر آدم اونک حکایه لینه یکنه بر واسطه، بر فرصت تشکیل ایدر. و بالبداهه اوچ، درد ساعت یازاردی... اگر اوکجه بر بلان تعقیب ایدییورسه هان داتما ایلک صحیفه سی یازار یازماز بر افر، یکی بر فکره نظراً حکایه سی بتره دک اولجه کنسیده آبی کورون نتیجه مک بوس بوتون معاکسی بر خاتمه یه ملاق اولوردی.

بو یالانلرک بعضیلری غیر وجدانیک تأثیر و نفوذ شدیدله یازمش اولمالی که ارتق اونلری آکلاماز. یازیلرندن طمانیدی. نه وقت یازدینی کاغذک نوعی و مرکبه رنگیه آکلاردی. سائر، اوزون اثرله عائد موضوعلره اکثریتله فکرینه کلیردی و هر کون بونلره دفعاتله حصر فکر ایدیکندن خبرداردی. اثرنی یازارکن بو استغراق و تخیلاتک سهولت و بر دیکنه مطمئن اولمشدی. حقیقه بن اونی اثرلرینه آبی بر زمین بولق ایچین جدی بر مشغولیت ایچنده اصلا کورمدم. بونکه برابر اثرلری یک جدی و متین اولق اوزره طائلشدر. آثارندن هیچ بحث ایتمز. اهمیت که او ایلک و مددش سطرلری یازارکن بیله متفکدر، فقط بر دفعه باشا بجه بوتون حیات فکریه سی اوراده طولیاتلیدی.

«ویلیه دولیل آدامک» طرز مساعیسیده — اک جدی دقتلره رغماً — بوله ایدی. بر فکر، بر تصور مصاحبه ائساننده — چونکه غایت خوشکوی ایدی و هر شیدن استفاده ایدردی — بردن مفکره سینه کیره ردی. بو محتجب و متردد فکر اوراده توقف ایدر، غیر وجدانی منابعی استیلا ایلردی. صوکر وقت وقت سانجه صعود ایدر که ویلیه یی جدی بر «اوبسه سیون — انجذاب» مجبور بر ایدردی. او وقت مخاطبی کم اولورسه اولسون سولر، حتی کندی کنسیده سولنیردی. اگر قصور.

تسندن بحث ایدیورسه کویا یالکزمش کبی
قونوشوردی ...

حکاملرندن اکثریسی بویه پارچه، پارچه
ایستمکه موفق اولدم. حتی بر کون بولوار
قهولرینک برینک تراسه سنده اوطوریوردی
تمامیه صددن خارج بر چوق شیلر ایشیورم
ظننده ایدم. آرا صیره «بر خروس ...
خروسک بری ...» طرزنده بعض لقردیله
دویور کیدم. بونی بر قاچ آی صوکرا
«شان دوقوق» نشر اولوندوغی وقت آکلادم.
بونلری خفیف بر لحظه سوبلرکن بکا خطاب
ایتیوردی بیه. ... مع مافیه مقصدی افکاری
یوسکک سسله سوبیلرک خطای اوزرنده
حصوله کتیره جکی تأثیری کشفه چالشمقدی.
فقط بو آرزو یاواش یاواش مهملشیور و غیر
وجدانیت کندینه خطاب ایدیوردی.

عمومیتله ویلیه ایچین آزیادی و آز
چالشدی، دنیلر، امینکه او هیچ بر وقت
سعی به یابنجی قالمادی، حتی اوقوسنده بیه ...
افکار و تصوراتنک دائره دقته چوریدی
مانعه به رغما هیچ بر فکر یوقدرکه اونده سریع
و چالاک و بداهتپور اولماسین.

او جفر بیداری ندر بیلیمز، اُک قیصه
بر کججه بی متعاقب بردن وضوح و منوریتی آله
ایدردی. کندیبی ادبیاتک بر فردی ایسه،
اونده انانیت مضاعفه نکل تمثال مشخصی بولور.
نابیلر.

لکن غیر وجدانیت ویلیه ده اوقدر برلشمشدرکه
تفریق قابل اولاماز. بودلر، الهام بر سعی
متایدلر، دیبوردی. لکن بو سوز تجربه ذاک
تیمسنگ بر خلاصه سی دکلدلر. زیرا بو منتظم
سی، عادتا مرتب و منقادیر الهام دیمکدر. هیچ
شبهه سزکه صنعتکارله، عالمر، محررلر — ایجاد
بند — حاضر لانتقسنزین چالشمیلرلر. و بو
صورتله حصوله کلن اثرلر جهد و آرزو ایله
یازیلنلر قدر ایسده اولابیلیر. فقط بوندن
اختیاری اوله رق باشلانان بر مشغولیت آشناسنده
غیر وجدانیت عامل بولونور ظن اولونماسین،
بالعکس اوده فعالیتددر.

دینک اولیورکه بشقه اولمایوب اراده نکل
احتیاجی بولوندوغی زمان وجدانه قاریشان بر
غیر وجدانیتده واردلر. لکن بو فعالیت وقتده

یاواش یاواش اراده به انقلاب ایدلر. اکثریا سعی
تعقیب آله بین بوتون مشکلاتک بر بر محو
وازاله اولدوغنی کورمک ایچین ایشه باشلامق
کافیدلر. بونده قواعده غیر وجدانیتک توسی
آشکاردلر. بر احتیاس ناصل بر تصور، بر
تصور ناصل بر فکر اوله بیلیر؟ فکر ناصل
تکمل ایدیور؟ ... و ناصل بر شکل و صورت
اکتساب ایدلرکه بزه خوش کورونیور؟ وینه
ناصل اولیورده انشای تحریرده حافظه کلامیه
وظیفه دار بولونیور؟ ... ایسته حلی غیر قابل
کبی کورون مسائل ... لکن بو مسئله نکل حلی
الهامه تام و دوغرو بر تعریف یایق ایستینلره
لازمدر! ربو «یکی بر فکرک ابدای ایچین
تذقیق و اراده الهامک برنی طو تالمازه دیبور،
شبهه سز اراده بوحادثه غریبه نکل حخته تکاملنده
بویوک برول ایفا ایدلر.

ساختات و الهامک لطف تأثیرینه مظهر او-
لانلر عالم خارجینک تصادماتی قلمی شدتیه
حس ایتیمیه مستعددرلر. و خزان دماغیلرینک
عنصری ده میذول اولق لازمکلیر ...

احتیاسات متدایاً نقل اولوندوغی حالده
دها باشقه اوله رق تمجده میال بر قابلیت حسیلری
واردلرکه بوقسماً غیر وجدانیه عابددر. «لینچ» ک
تعبیریه «روحزک ادراک ایدمیدیکی افکار»
اولدوغی کبی بی خبر بولوندوغمز احتیاساتده
واردلر. ایسته بر احتمال اوله رق دیه بیلیرک
بو احتیاساتک صورت دخولری کبی چیمالریده
غیر وجدانیدر. ... اُک اُنی مشاهدات بیلیمیلرک
یایدیلریمزدلر. حیاتی دوشومندن یاشامق چوق
کره اونی اوکره نمکه، طایفه یکانه برواسطه در.
بر شخص یاریم عصری متجاوز بر زمان صوکرا
لاکید و پر نشوه طفولیتک و سطنی، خاطرات
و مناظرینی تخطلر ایدلر. هنوز جوجوقکن عالم
خارجیده صرف فیزیولوژیک بر اندیشه ایله
یاشادی. کورمهدن کوردی. و ایسته هر شی
آوده سحاب ایکن او دوره جان، احتیاساتنک
اُک چالاک و کریزان بر دوریدر.

ادراکسز روحزه نفوذ ایدن احتیاساتنی
هیچ بر وقت اختیاری اوله رق تخطلر ایدمه یز
لکن احتیاسات وجدانیه فکر مزده بالدهاده.
اراده نکل توسیطی اولقمسزین دوغان.

احتیاسات اوزرنده غیر وجدانیتک ایکی

درلو حکم و نفوذی اولدوغی حالده وجدانک
یالکر بر قوتی واردلر. بو، اراده و دقک ادبیات
وصنتمده نهدن بوقدر محدود بر اهرمیتی اولدوغنی
ایضاح ایدلر.

عجبا حیاندکی وظیفه سی ندر؟
اساساً انسان بر «اوتومات—Automate»
وجدان اولره بر موجه، بر خاصه لاحقده
انسان یورور، حرکت ایدلر، سوبلرکن بو
افمالدن خبردار اولماسی شرط دکلدلر.

وجدان معنای صریح و قطعیسیله انسانلرک
نادر و کزیده بر زمره سته خاص بر نصیبده
ککله یاشایانلر بوندن محروم اولورلر. مثلاً بر
یرده بر ازدخام کورورسکر. هر کس عین
اطوار و عین فریادلرله بر نقطه یه طولایانلرلر.
شیمدی بونلرده اراده و وجدان تصور اولوند
بیلیرمی؟ بونلر چالیرک آلتدن کومه ایله
چقان قاریجلر کیدلر. صافی و بی خبر بونلر
قاریشان هویت و انانیتی غیب ایدلر. او کویا
آرتق مدھش بر اختاپولک امتصاصی آلتده
اولنلردن بریدر؛ بوتون احتیاساتی او موهوم
جانوارک مشترک دماغنده خوار و ذلیل مص
اولور، کیددر ... انسانیتک علوی و حقیقی
نمونه لرینی کزیده بر صنف خلقده آرمالیدلر.
دهاده غیر وجدانیدر. «کونه» بشریت
متفکرمنک بوا عالی بر نمونه سی، بویوک بر
قهرمانیدلر. بعضیلریده واردلرکه — هر حالده
او قدر نادر دکلدلر — بونلرده اراده نکل خدمت
واهریتی غایت عادی بر طرزده مشهود اولور.
غیر وجدانیتک تأثیرنده بولونماسلر هیچ برشی
یابامازلر. اونلرک دھلری صافی و شدیددر.
وصانکه نفخه مجهولیتک آلتده بر بازیجه او-
لورلر. ایسته بونک ایچندرکه «غلوقة» پیانوسنی
مشمش بر ییشیلکک کوتورور، «هایدن» بر
یوزوکه تکران اولور، «قره بیلون» بر سورو
کویک ایچنده یاشار، «شیلر» ماصه منک کوزینه
دولدریدینی چوروک المارک قوقوسنی تقس
ایدلر. بونلر غیر وجدانیتک کوچوک غرائبده
تندندلر. حالبوکه اونک دها نه قناری واردلر،
بیلسه کر ...

— کر بلا: ۲۲: تفریق ثانی ۲۲۴ —

مدوح نچدت